

Poprawa bezpieczeństwa publicznego

OT 4

POLSKO-SZWAJCARSKI
Program Rozwoju Miast

PORADNIK - OBSZAR TEMATYCZNY 4

Poprawa bezpieczeństwa publicznego

CEL SZCZEGÓŁOWY Zarządzanie migracją i wspieranie integracji. Wzrost bezpieczeństwa publicznego i ochrony

Poradnik opracowany przez doradców ZMP realizujących Projekt (Komponent) Predefiniowany pn. „Wsparcie miast w efektywnym wykorzystaniu Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy” w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast dofinansowane przez Fundusze Szwajcarskie wspierające zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej i budżet państwa.

Zespół autorski:

Piotr Górka, Wiesława Kwiatkowska, Grzegorz Roman, Ryszard Grobelny

31 stycznia 2024

Wprowadzenie

Sytuacja miast średnich w Polsce jest przedmiotem licznych badań i analiz naukowych, których wyniki są podstawą do wyznaczenia kierunków rozwoju polityki regionalnej, zarówno w krajowych (w szczególności KSRR) jak i wojewódzkich dokumentach strategicznych (strategie rozwoju województw). Jednym z głównych celów wspomnianych strategii jest odbudowa bazy gospodarczej i wzmacnianie roli miast jako centrów aktywności społecznej i gospodarczej. Kluczowe są także działania na rzecz samowystarczalności energetycznej, przeciwdziałania zmianom klimatu i zwiększenia adaptacji miast do skutków tych zmian. Duży udział w zatrzymaniu utraty funkcji społeczno-gospodarczych miast małych i średnich będą miały kompleksowe inwestycje wzmacniające kapitał społeczny.

Adresowane dla miast od kilku lat programy i projekty naprawcze, finansowane z publicznych źródeł pochodzących ze środków zewnętrznych i krajowych zainteresowały i pobudziły zarówno ich władarzy, jak i mieszkańców. Dlatego też tak ważna jest kontynuacja finansowania procesów wychodzenia z kryzysu i konsekwentne skoordynowane działania odpowiadające na potrzeby starzejącego się społeczeństwa, spowalniające i zatrzymujące negatywne trendy depopulacyjne, budujące odporność miast na zmiany klimatu, wspierające inwestycje na rzecz transformacji energetycznej, pobudzające rozwój lokalnej przedsiębiorczości i gotowość młodzieży do zdobywania kompetencji potrzebnych zarówno w tradycyjnych zawodach, jak i związanych z rozwojem technologii.

Polsko-Szwajcarski Program Rozwój Miast finansowany z mechanizmu Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej dla wybranych Państw Członkowskich Unii Europejskiej w celu zmniejszenia różnic społeczno-gospodarczych w obrębie Unii Europejskiej jest kolejnym ważnym źródłem finansowania działań rozwojowych w miastach małych i średnich i ma za zadanie istotnie wpłynąć na poprawę jakości życia ich mieszkańców.

Celem Programu jest podnoszenie jakości życia mieszkańców małych i średnich miast tracących funkcje miejskie oraz zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych pomiędzy miastami polskimi i szwajcarskimi. Realizacji celu będzie służyło finansowanie projektów realizujących zasady zrównoważonego rozwoju, ukierunkowanych na rozwój gospodarczy lub środowiskowy i społeczny. Program zakłada również wzmocnienie procesu zarządzania strategicznego w miastach uczestniczących w konkursie poprzez szkolenia pracowników, usługi doradcze oraz – na etapie realizacji projektów – wymianę

dobrych praktyk z miastami szwajcarskimi. Program zakłada dwuetapowy nabór wniosków. Ostatnim, trzecim etapem programu jest wdrożenie projektów przez miasta laureatów.

Projekty rozwojowe zgłoszone do Programu powinny zawierać przemyślany zestaw przygotowanych do realizacji działań, których wybór znajdzie uzasadnienie w aktualnej diagnozie i które będą wynikać z długofalowej polityki rozwoju, prowadzonej na podstawie obowiązujących dokumentów strategicznych i operacyjnych.

Udział w Programie daje szansę miastom na wypracowanie bądź redefinicję „koła zamachowego” ich rozwoju.

Cel poradnika

Oddajemy do Państwa rąk serię poradników, które są jednym z elementów procesu edukacyjnego, realizowanego przez Związek Miast Polskich, wspierającego miasta w przygotowaniu wniosków do Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast. Poradniki nie zastępują regulaminu naboru do Programu. Nie znajdziecie w nich Państwo wyjaśnień formalnych aspektów wniosku. Poradniki są wyłącznie inspiracją dla kreatywnego poszukiwania i doboru działań, które zgłoszone we wniosku aplikacyjnym będą miały szansę ubiegać się o dofinansowanie.

W poradnikach, które mają wyłącznie pomocniczy charakter i nie stanowią wytycznych regulaminowych, znajdziecie Państwo krótkie eksperckie wyjaśnienie celów szczegółowych wynikających z regulacji oraz znaczenie poszczególnych obszarów tematycznych (jest ich 12) dla rozwoju miasta. W rozdziale dotyczącym interpretacji celu chcieliśmy wskazać co, w naszej opinii, jest istotą celu szczegółowego, żeby ułatwić miastom analizę swoich dokumentów strategicznych i operacyjnych pod kątem spójności i wpisywania się w regulacje szwajcarskie.

Program umożliwia realizację działań projektowych w 5 celach szczegółowych (CS) i przypisanych im 12 **obszarach tematycznych (OT)**:

- CS: Promowanie wzrostu gospodarczego i dialogu społecznego, zmniejszanie bezrobocia (wśród młodzieży)
 - OT: Kształcenie oraz szkolenie zawodowe i specjalistyczne
 - OT: Finansowanie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw

- CS: Zarządzanie migracją i wspieranie integracji. Wzrost bezpieczeństwa publicznego i ochrony
 - OT: Wspieranie zarządzania migracją i promowanie działań integracyjnych
 - **OT: Poprawa bezpieczeństwa publicznego**

- CS: Ochrona środowiska i klimatu
 - OT: Efektywność energetyczna i energia odnawialna
 - OT: Transport publiczny
 - OT: Gospodarka wodno-ściekowa
 - OT: Zarządzanie odpadami
 - OT: Ochrona przyrody i różnorodność biologiczna

- CS: Wzmocnienie systemów społecznych
 - OT: Zdrowie i pomoc społeczna
 - OT: Mniejszości i grupy w niekorzystnej sytuacji społecznej

- CS: Zaangażowanie obywatelskie i przejrzystość
 - OT: Zaangażowanie obywatelskie i przejrzystość

W dalszej części poradnika poświęconego **OT: Poprawa bezpieczeństwa publicznego** znajdziecie Państwo charakterystykę tego obszaru tematycznego. Wyjaśniamy, jakie jest jego **znaczenie dla rozwoju miasta** i jak przyczynia się on do osiągnięcia celu szczegółowego Programu. Podpowiadamy, jak podejść do gromadzenia i **analizy danych** i jak wykorzystać zawartość **raportu predefiniowanego**, który otrzymacie Państwo od Związku Miast Polskich. Jako inspiracje wskazaliśmy także co może być przedmiotem projektu. Te przykładowe kierunki interwencji – zaproponowane przedsięwzięcia, mogą odpowiadać **działaniom** projektowym, które zdecydujecie się Państwo wpisać do wniosku aplikacyjnego lub być ich częściami składowymi (**poddziałaniami**). Intencją autorów było pokazanie kierunków, które w naszej ocenie są w obecnej rzeczywistości najistotniejsze, ale to Państwo sami podejmiecie decyzję o wyborze priorytetowych działań zgłoszonych do dofinansowania. To na co chcemy zwrócić szczególną uwagę to gotowość działań, która została uznana przez Krajową Instytucję Koordynującą - Operatora Programu za szczególnie ważną dla sprawnej realizacji projektów. Okres kwalifikowalności programu kończy się 31 marca 2029 roku i choć ten termin wydaje się odległy to dla dużych, kompleksowych działań o istotnym oddziaływaniu na sytuację społeczną i gospodarczą w mieście może być niewystarczający, żeby z sukcesem zrealizować wszystkie zadania wchodzące w skład działań, które w dniu składania aplikacji będą w fazie wstępnej koncepcji.

Opracowując poradniki chcieliśmy ułatwić Państwu odpowiedzi na podstawowe pytania dotyczące zakresu składanych projektów:

- Czy projekt wpisuje się w jeden z pięciu celów szczegółowych Programu?
- Jakie znaczenie dla rozwoju miasta mają możliwe do realizacji działania w każdym z 12 obszarów tematycznych?
- Skąd czerpać wiedzę na temat danych ilustrujących sytuację każdego z 12 obszarów tematycznych i jak prowadzić ścieżki ich analizy, żeby zaktualizować diagnozę i udokumentować potrzebę realizacji działań?
- Jakie mogą być przykładowe kierunki interwencji w każdym z 12 obszarów tematycznych?
- Na co zwracać uwagę w kontaktach i współpracy z mieszkańcami oraz interesariuszami, żeby zapewnić akceptację dla planowanych działań?
- Na co zwrócić uwagę przygotowując urząd do sprawnego i bezkolizyjnego wdrożenia zaplanowane działania?

Jednocześnie z uwagi na zakładaną objętość poradników nie ma w nich wnikliwych i szczegółowych analiz. Zebrane w poradnikach najistotniejsze kwestie w każdym z 12 obszarów tematycznych zostaną uzupełnione zestawem webinarium, które dostępne w formie online na stronie www.wsparciemiast.pl pozwolą pogłębić tematykę w dogodnym dla Państwa momencie.

Zachęcamy do wykorzystania poradników dla jak najlepszego przygotowania projektów w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast.

Poradniki to opracowanie autorskie Związku Miast Polskich, przygotowane w oparciu o najlepszą wiedzę i doświadczenia doradców ze współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego.

Istota celu szczegółowego

Cel "Zarządzanie migracją i wspieranie integracji. Wzrost bezpieczeństwa publicznego i ochrony" w perspektywie obszaru tematycznego dotyczącego poprawy bezpieczeństwa publicznego skupia się na doskonaleniu systemów i procedur mających na celu ochronę społeczeństwa przed różnorodnymi zagrożeniami wynikającymi zarówno z ludzkiej działalności, jak i naturalnych katastrof oraz ograniczające występowanie negatywnych zjawisk w zakresie bezpieczeństwa.

Ogólną ideą celu jest poprawa stanu bezpieczeństwa poprzez ograniczenie wydarzeń niepożądanych (przestępczość, wypadki itp.), ograniczenie ich skutków (katastrofy naturalne i wywołane przez człowieka, epidemie itp.), co powinno powodować poprawę poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców miast. Jest to także wzmocnienie zdolności reakcji na różnego rodzaju kryzysy i wydarzenia nieprzewidziane.

W końcu, skutkiem realizacji celu będzie poprawa infrastruktury miejskiej, zachowań mieszkańców oraz doskonalenie sposobów, w jakie miasta reagują na zagrożenia związane z ludzką działalnością i zjawiskami naturalnymi. Działania te powinny prowadzić do zapewnienia większego bezpieczeństwa i ochrony dla społeczności miejskich.

Dążąc do realizacji celu "Zarządzanie migracją i wspieranie integracji. Wzrost bezpieczeństwa publicznego i ochrony" w perspektywie obszaru tematycznego dotyczącego poprawy bezpieczeństwa publicznego proponujemy skoncentrować działania na czterech możliwych do osiągnięcia efektach (rezultatach), które mogą uzyskać miasta, jeśli prowadzoną politykę rozwoju wspomogą działaniem/działaniami realizowanymi w ramach Programu. Wskazanie konkretnych (zawsze przykładowych) efektów (rezultatów) nie znaczy, że są odgórnie oczekiwane, ale możliwe do osiągnięcia dzięki skutecznej interwencji w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast.

Efekty (rezultaty) o kluczowym znaczeniu dla OT: Poprawa bezpieczeństwa publicznego:

- **Zmniejszenie liczby wydarzeń i zjawisk kryzysowych, spowodowanych działaniami człowieka;**
- **Poprawienie skuteczności systemów reagowania zarówno na zjawiska wywołane działaniami człowieka, jak i wywołane czynnikami naturalnymi;**
- **Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców;**
- **Zwiększenie zasięgu strefy uspokojonego ruchu „Tempo 30”.**

Znaczenie bezpieczeństwa publicznego dla rozwoju miast

Bezpieczeństwo publiczne ma ogromne znaczenie dla jakości życia w mieście, ponieważ wpływa na poczucie komfortu, spokoju i stabilności mieszkańców. Oto kilka kluczowych aspektów, które pokazują, jak bezpieczeństwo publiczne wpływa na jakość życia w mieście:

- **Poczucie bezpieczeństwa osobistego:** Gdy mieszkańcy czują się bezpieczni na ulicach miasta, mogą swobodnie korzystać z przestrzeni publicznych, przemieszczać się korzystając z komunikacji publicznej, spacerować, spędzać czas na placach czy w parkach. To wpływa pozytywnie na ich komfort i jakość codziennego życia.
- **Stabilność społeczna:** Bezpieczeństwo publiczne ograniczając konflikty, przestępczość i inne negatywne zjawiska społeczne, które mogą zakłócić spokój i harmonię w społecznościach miejskich, zapewnia stabilność społeczną oraz gwarantuje równowagę stanowiącą podstawę wysokiej jakości życia. Ponadto wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego wspiera aktywizację obywateli włączając ich w funkcjonujący system społeczny (w tym życie gospodarcze i polityczne). Niweluje napięcia na tle nierówności i ewentualnej polaryzacji, co może sprzyjać budowie wspólnotowości oraz harmonijnemu rozwojowi.
- **Rozwój ekonomiczny i inwestycje:** Miasta, które są postrzegane jako bezpieczne, atrakcyjne i stabilne, przyciągają inwestycje biznesowe i turystyczne. To z kolei może przyczynić się do wzrostu gospodarczego, zwiększenia ilości miejsc pracy i podniesienia poziomu życia.
- **Edukacja i rozwój osobisty:** Bezpieczne środowisko sprzyja lepszym warunkom edukacyjnym, co ma kluczowe znaczenie dla rozwoju młodych pokoleń. Dzieci i młodzież mogą skoncentrować się na nauce, rozwijaniu swoich umiejętności i aspiracjach, bez obaw o własne bezpieczeństwo.
- **Zdrowie i opieka zdrowotna:** Bezpieczeństwo publiczne ma wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców. Mniejsza przestępczość i zagrożenia dla zdrowia oznaczają mniejszą ekspozycję na stres i choroby związane z niepokojem oraz potrzebę mniejszych wydatków na opiekę zdrowotną związaną z przestępczością czy wypadkami.
- **Zwiększenie aktywności społecznej:** Bezpieczne miasta sprzyjają większej aktywności i integracji społecznej oraz udziałowi mieszkańców w życiu

społecznym. Ludzie czują się bardziej skłonni angażować się w społeczność i aktywnie uczestniczyć w różnych wydarzeniach.

Podsumowując, zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego w mieście ma fundamentalne znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców, wpływając na różnorodne sfery ich codziennego funkcjonowania: zdrowie, relacje społeczne, a także perspektywy edukacyjne i ekonomiczne.

Analiza danych

W statystyce publicznej (zarówno w BDL, jak i w MRL – www.monitorrozwoju.pl) gromadzone są dane dotyczące bezpieczeństwa w ujęciu powiatowym. Również w ujęciu powiatowym prezentowane są dane w obszarze tematycznym nr 4 w **raporcie predefiniowanym**¹ przygotowanym w ramach Programu Rozwoju Miast. Istnieje możliwość uzyskania stosownych informacji, co najmniej w układzie odpowiadającym statystyce publicznej, bezpośrednio od powiatowych komend policji. Często bardziej szczegółowe informacje prezentowane są w Informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy.

Dla wstępnej analizy danych w obszarze zdarzeń drogowych istnieje bardzo przydatne narzędzie, <https://sewik.pl/>. Sewik.pl jest niekomercyjnym serwisem umożliwiającym przeszukiwanie kolizji i wypadków drogowych na terenie Polski. Wyszukiwarka korzysta z danych Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji udostępnionych przez Komendę Główną Policji w Warszawie. Zakres dostępnych danych: od 2007-01-01 do 2022-12-31. Dane za kolejny rok aktualizowane są z reguły na przełomie lutego i marca. Portal pozwala na tworzenie licznych statystyk i analiz zdarzeń drogowych, ze względu na rodzaj zdarzenia, typ uczestników, rodzaj obrażeń, porę dnia a nawet warunki pogodowe. Portal daje też dostęp do raportów z poszczególnych zdarzeń, co może służyć do identyfikacji miejsc szczególnie niebezpiecznych.

Dla analizy zdarzeń pozostających w gestii straży pożarnej warto posłużyć się danymi ze statystyki zdarzeń Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej (SWD

¹ Raport opracowany przez doradców ZMP dla 139 miast uprawnionych do udziału w naborze. Raport, opracowany z wykorzystaniem Monitora Rozwoju Lokalnego, opisuje zjawiska w zakresie ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej, zmian demograficznych, zmian na rynku pracy, finansów oraz edukacji zawodowej w celu dostarczenia miastu informacji do konstrukcji wniosku aplikacyjnego. Raport predefiniowany ogólny dla każdego ze 139 miast, zawierający: wskaźniki syntetyczne dla miasta, wskaźniki dla miasta, dla miasta na tle gmin obszaru swojego otoczenia oraz na tle gmin z grupy porównawczej.

PSP), podawanymi w układzie rocznym. Dane obejmują działania jednostek ochrony przeciwpożarowej, w szczególności: pożary, inne zdarzenia niebędące pożarami (miejscowe zagrożenia), obiekty, rodzaj prowadzonych działań, poszkodowani, przypuszczalna przyczyna zdarzenia, szacunkowe straty i uratowane mienie, liczba zaangażowanych sił i środków i in. W ramach analizy danych w tym obszarze, warto posługiwać się podanym zestawem słów kluczowych: pożarnictwo, poszkodowani w pożarach, szacunkowe straty w pożarach, państwowa straż pożarna, straż pożarna, statystyka PSP, udział jednostek ochrony przeciwpożarowej w zdarzeniach, poszkodowani w miejscowych zagrożeniach, przypuszczalne przyczyny pożarów, bezpieczeństwo.

Jak ukierunkować wsparcie - przykładowe przedsięwzięcia

Do osiągnięcia celów miasta w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego służyć mogą różnego typu działania i inicjatywy. Przykłady takich przedsięwzięć prezentujemy poniżej w podziale według kluczowych efektów (rezultatów) zdefiniowanych rozdziale dotyczącym istoty celu szczegółowego:

Zminimalizowana liczba wydarzeń i zjawisk kryzysowych, spowodowanych działaniami człowieka

- Działania z zakresu bezpieczeństwa drogowego poprawiające sytuację niechronionych uczestników ruchu – pieszych i rowerzystów (działania inwestycyjne i nieinwestycyjne).
- Opcja „zero wypadków”. Działania na rzecz eliminacji ofiar śmiertelnych w ruchu drogowym.
- Polityka bezpieczeństwa informacji i zarządzanie bezpieczeństwem, zapobieganie wyciekowi danych i błędom organizacyjnym.
- Cyberbezpieczeństwo instytucji wobec przyspieszonej cyfryzacji usług– polityka zabezpieczeń przed typowymi zagrożeniami. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w odpowiedzi na coraz częściej pojawiające się zagrożenia związane z przestępstwami w sieci.

- Działania z zakresu badań, analiz, koncepcji, przygotowania dokumentacji technicznej wraz z uzyskaniem wymaganych opinii, uzgodnień i pozwoleń w zakresie przyczyniającym się do realizacji celu szczegółowego.
- Inne działania przyczyniające się do minimalizowania liczby wydarzeń i zjawisk kryzysowych, spowodowanych działaniami człowieka.

Skuteczne systemy reagowania zarówno na zjawiska wywołane działaniami człowieka, jak i wywołane czynnikami naturalnymi

- Ochrona przeciwpowodziowa i przeciwdziałanie innym zjawiskom naturalnym stanowiącym zagrożenie dużej skali (np. dobre operaty, analizy).
- Zwiększenie zdolności reagowania na pojawiające się kryzysy i zagrożenia - dostosowanie praktycznych procedur zarządzania kryzysowego w mieście do aktualnych i przewidywanych zagrożeń w tym epidemiologicznych, ewidencja schronów.
- Doposażenie systemów zarządzania kryzysowego.
- Zabezpieczenie miejskich systemów informatycznych i baz danych.
- Rozwój miejskich systemów zintegrowanego monitorowania, prognozowania zagrożeń i ostrzegania środowiskowego.
- Poprawa skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez edukację, procesy profilaktyczne oraz wczesnego reagowania, wsparcie rodziny w kryzysie opiekuńczym lub wychowawczym, a także wsparcie dla ofiar i inne działania w tym zakresie.
- Wzmocnienie działań prewencyjnych poprzez wprowadzenie zasady Zero tolerancji dla wykroczeń i drobnych przestępstw w obszarach publicznych miasta (nielegalne parkowanie, śmiecenie, graffiti, itp.).
- Poprawa jakości projektów inwestycyjnych (kubaturowych i drogowych), w szczególności w zakresie bezpieczeństwa użytkowników.
- Działania z zakresu badań, analiz, koncepcji, przygotowania dokumentacji technicznej wraz z uzyskaniem wymaganych opinii, uzgodnień i pozwoleń w zakresie przyczyniającym się do realizacji celu szczegółowego.
- Inne działania przyczyniające się do zwiększenia skuteczności systemów reagowania zarówno na zjawiska wywołane działaniami człowieka, jak i wywołane czynnikami naturalnymi.

Wysokie poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców

- Cyberbezpieczeństwo. Edukacja w zakresie cyberbezpieczeństwa. Szczególnie seniorzy i młodzież szkolna.
- Bezpieczeństwo danych, bezpieczeństwo w sieci, stalking, zagrożenia w sieci. Kampanie, edukacja.
- Poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych.
- Działania z zakresu badań, analiz, koncepcji, przygotowania dokumentacji technicznej wraz z uzyskaniem wymaganych opinii, uzgodnień i pozwoleń w zakresie przyczyniającym się do realizacji celu szczegółowego.
- Inne działania przyczyniające się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Wysoki zasięg strefy uspokojonego ruchu „Tempo 30”

- Budowa rozwiązań uspokajających ruch samochodowy na terenie stref „Tempo 30”.
- Wprowadzanie nowych stref lub powiększanie zasięgu istniejących stref „Tempo 30”.
- Działania z zakresu badań, analiz, koncepcji, przygotowania dokumentacji technicznej wraz z uzyskaniem wymaganych opinii, uzgodnień i pozwoleń w zakresie przyczyniającym się do realizacji celu szczegółowego.
- Inne działania przyczyniające do zwiększenia bezpieczeństwa komunikacyjnego w strefach ruchu uspokojonego.

Warto w tym miejscu podkreślić, że z uwagi na ograniczony czas trwania Programu na dobór przedsięwzięć powinien mieć wpływ stopień ich przygotowania i realistyczny, wiarygodny i wykonalny harmonogram realizacji. Kluczowym elementem przygotowania przedsięwzięcia jest uzyskanie kompletnej dokumentacji projektowej w szczególności chodzi o prawomocne pozwolenie na budowę dla zadań inwestycyjnych, dla których takie pozwolenie jest wymagane. W innych przypadkach wnioskodawca powinien dysponować zgodami, decyzjami, uzgodnieniami, porozumieniami, opiniami, ekspertyzami, licencjami oraz innymi dokumentami, które są prawnie niezbędne do realizacji przedsięwzięcia.

Mając na uwadze limity dotyczące wartości minimalnej i maksymalnej dofinansowania z budżetu programu oraz ograniczoną do 15 liczbę działań podstawowych można wnioskować, że działania powinny być kompleksowe, zaspokajając potrzeby dużej grupy

odbiorców i powinno je cechować znaczące oddziaływanie. Dokonując wyboru działań warto zatem przemyśleć jakie jest faktyczne zapotrzebowanie na działanie oraz precyzyjnie zidentyfikować odbiorców – grupy i jednostki, na które działanie może wpływać.

Do cech dobrze przygotowanego do realizacji przedsięwzięcia można też zaliczyć zdolność do jego utrzymania. Miasta dysponują narzędziami oceny skutków finansowych inwestycji dla budżetów lat przyszłych. Potwierdzenie, że wnioskodawca jest w stanie zapewnić środki finansowe, które będą wystarczające do sfinansowania działania w całym okresie odniesienia bez uszczerbku dla dotychczasowej działalności powinna poprzedzić ocena kosztów, przewidywanych zysków i rentowności działania.

Z uwagi na zaawansowany postęp technologiczny i zastosowanie w coraz większej stopniu w różnych dziedzinach funkcjonowania miasta nowoczesnych technologii, w tym informacyjno-komunikacyjnych dobrze jest decydując się na konkretne działanie/przedsięwzięcie sprawdzić dostępność technologii i infrastruktury technicznej, zdolność do zaimplementowania technologii, koszty dostosowania i zasób kompetencyjny.

Udział społeczeństwa w skutecznym zarządzaniu miastem - partycypacja

W przypadku działań z zakresu bezpieczeństwa publicznego partycypacja społeczna sprowadza się do przeprowadzania konsultacji społecznych w oparciu o ogólne zasady przyjęte w gminie, w tym w szczególności na podstawie uchwał rad gmin w sprawie przyjęcia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy. Jest to tym bardziej ważne, ponieważ przeciwdziałanie zidentyfikowanym zagrożeniom może zawierać działania kontrowersyjne (np. naruszające czyjeś utarte przyzwyczajenia i interesy) i przed ich podjęciem warto uzyskać społeczne poparcie. Celem działań partycypacyjnych jest m.in. uzyskanie pewności, że działania odpowiadają potrzebom i są społecznie akceptowalne. Więcej informacji na temat partycypacji zawarto w poradniku **OT12: Zaangażowanie obywatelskie i przejrzystość**.

Sprawność miasta do realizacji działań z obszaru tematycznego – wymiar instytucjonalny

Na obszarze gminy realizacja zadań z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej należy do zadań własnych gminy. Wykonywanie ww. zadań należy do burmistrza/prezydenta jako organu wykonawczego gminy, przy wsparciu instytucji wyspecjalizowanych w zapewnianiu bezpieczeństwa, jak np. policja, straż miejska, państwowa i ochotnicza straż pożarna, siły zbrojne oraz inne służby i inspekcje. Kompetencje – obowiązki i uprawnienia burmistrza/prezydenta w czasie pokoju – wynikają w szczególności z przepisów dotyczących zarządzania sytuacjami kryzysowymi.

Zdolność instytucjonalna miasta w zakresie bezpieczeństwa publicznego jest kluczowym aspektem, który wpływa na efektywne wykonywanie zadań związanych z ochroną mieszkańców i utrzymaniem porządku. Oto kilka elementów, które wpływają na tę zdolność:

- **Zasoby ludzkie:** Miasto musi dysponować odpowiednio przeszkolonym personelem, w tym funkcjonariuszami policji, strażakami, ratownikami medycznymi i innymi specjalistami ds. bezpieczeństwa. Wysoko wykwalifikowany personel jest kluczowy dla skutecznego reagowania na sytuacje awaryjne.
- **Finanse:** Miasto musi alokować odpowiednie środki finansowe na działania związane z bezpieczeństwem publicznym. To obejmuje finansowanie służb ratunkowych, modernizację infrastruktury, zakup sprzętu i prowadzenie kampanii edukacyjnych.
- **Współpraca międzyinstytucjonalna:** Skuteczne działania w obszarze bezpieczeństwa wymagają współpracy różnych instytucji, takich jak policja, straż pożarna, służby medyczne, samorząd lokalny i organizacje pozarządowe. Miasto powinno działać jako koordynator tych działań.
- **Infrastruktura techniczna:** Miasto musi posiadać odpowiednią infrastrukturę techniczną, taką jak systemy monitoringu, centra zarządzania kryzysowego, systemy komunikacji awaryjnej i inne narzędzia umożliwiające szybką reakcję na zagrożenia.
- **Planowanie i prewencja:** Miasto powinno opracować plany awaryjne, procedury reagowania na różne sytuacje oraz prowadzić działania prewencyjne. To

obejmuje edukację mieszkańców, promowanie bezpiecznych zachowań i monitorowanie trendów związanych z przestępczością.

Warto podkreślić, że zdolność instytucjonalna miasta jest dynamicznym procesem, który wymaga ciągłego doskonalenia i dostosowywania się do zmieniających się warunków i zagrożeń. Wspólna praca instytucji, zaangażowanie społeczności lokalnej i odpowiednie alokowanie zasobów są kluczowe dla efektywnego zarządzania bezpieczeństwem publicznym.